

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Värner Lootsmann
Loksa Linnavalitsus
linn@loksa.ee

06.11.2024 nr 2.2-10/24/2589-3

Karin Kask
andmekaitse spetsialist
karin.kask@loksa.ee

Tähelepanu juhtimine

Andmekaitse Inspeksioon sai märgukirja, mille kohaselt oli Loksa Linnavalitsuse ametnik isiku hooldekodusse paigutamise eesmärgil saatnud hooldekodule e-kirja teel päringu. E-kirjale olid lisatud kaks manust:

1. fail teenust vajava isiku terviseandmetega (epikriis, väljavõtte haigusloost ja ravijuhend);
2. fail teenust vajava isiku tegevuse ja käitumise kirjeldusega (iseloomustus senisest hooldekodust, sh terviseandmetega).

Nimetatud failid edastati krüpteerimata kujul.

Esmalt selgitan, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) alusel on isikuandmeteks sellised andmed, mille kaudu on võimalik konkreetset füüsilist isikut otseselt või kaudselt tuvastada. Eriliiki isikuandmetena mõistetakse isikuandmeid, millest ilmneb rassiline või etniline päritolu, poliitilised vaated, usulised või filosoofilised veendumused või ametiühingusse kuulumine, samuti geneetilisi andmeid, füüsilise isiku kordumatuks tuvastamiseks kasutatavad biomeetrilisi andmeid, andmeid füüsilise isiku seksuaalelu ja seksuaalse sättumuse kohta ning ka terviseandmeid. Terviseandmeteks on füüsilise isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, sealhulgas temale tervishoiuteenuste osutamist käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema tervisliku seisundi kohta.

Isikuandmete töötlemine on igasugune andmetega tehtav toiming, sõltumata toimingute teostamise viisist või kasutatavatest vahenditest, mis võib hõlmata andmete kogumist, salvestamist, korrastamist, säilitamist, muutmist, juurdepääsu võimaldamist, avaldamist, avalikustamist, päringute teostamist, väljavõtete tegemist, kasutamist, edastamist, riskasutamist, ühendamist, üleandmist, sulgemist, kustutamist või hävitamist.

Igasuguseks isikuandmete töötlemiseks peab olema õiguslik alus ning tuleb järgida isikuandmete töötlemise põhimõtteid. IKÜM kohaselt on eriliigilised andmed, sh terviseandmed oma olemuselt põhiõiguste ja -vabaduste seisukohast eriti tundlikud ning väärivad seetõttu erilist kaitset, sest nende töötlemise kontekst võib põhiõigusi ja -vabadusi olulisel määral ohustada. Seetõttu on eriliiki isikuandmete töötlemine reeglina keelatud, välja arvatud kui esineb mõni IKÜM artikli 9 lõikes 2 nimetatud asjaolu.

Kõnealusel juhul hooldekodukoha päringule tuvastatava isiku detailsete terviseandmete avaldamine kuidagi põhjendatud ei ole. Selleks, et uurida hooldusasutuse valmisolekut teatavate probleemidega kliendile hooldusteenuse pakkumiseks, ei ole vaja esitada konkreetse isiku andmeid, vaid piisab vajaduste kirjeldamisest. Isegi kui terviseandmete edastamine kolmandale isikule oleks vajalik ja õiguspärane, võib seda teha ainult viisil, mis tagab andmete turvalisuse (näiteks krüpteeritult).

Rõhutan, et terviseandmete töötlemisel peab olema tavapärasest hoolsam, sest isikute võimalik privaatsuseriive on suurem. Seega peab andmetöötaja olema veendunud, et töötlemine vastab isikuandmete kaitse üldmääruse põhimõtetele, on asjakohane ja piirdub sellega, mis on töötlemise otstarbe seisukohalt vajalik.

Erineva tõenäosuse ja tõsidusega ohud füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele võivad tuleneda isikuandmete töötlemisest selle põhimõtte vastaselt. Näiteks põhjendamatul ja hooletul andmete jagamisel võivad andmesubjektid jääda ilma kontrollist oma isikuandmete üle. Seega eeldab füüsiliste isikute õiguste ja vabaduste kaitsmine isikuandmete töötlemisel asjakohaste tehniliste ja korralduslike meetmete võtmist, et tagada IKÜM-i nõuete täitmine.

IKÜM-i kesksed nõuded ja põhimõtted (artikkel 5) ütlevad muuhulgas, et isikuandmete töötlus peab olema seaduslik, eesmärgipärane, minimaalne, läbipaistev ning peab olema tagatud konfidentsiaalsus. Muu hulgas tähendab see, et terviseandmete vastutava töötlejana on Loxsa linnavalitsuse kohustus tagada ja tõendada, et isikuandmete töötlemine toimub kooskõlas IKÜM nõuetega. See tähendab ühtlasi, et kohaliku omavalitsuse asutus peab oma seadusest tulenevate ülesannete täitmisel jälgima, et töödeldavad isikuandmed piirduvad eesmärgi täitmiseks minimaalselt vajalikuga ning tagatud on andmete terviklus ja konfidentsiaalsus. Andmed, mille töötlemiseks ei ole õiguslikku alust, tuleb nõuetekohaselt kustutada või hävitada.

Seega juhin Teie tähelepanu, et võtaksite kõik vajalikud meetmed tagamaks, et Teie asutuse andmetöötlusprotsessid vastaksid IKÜM nõuetele, Teie ametnikud ja töötajad oleksid teadlikud ning vajalikul määral koolitatud ning ei eksiks andmetöötlusnõuete vastu. Eeltoodust tulenevalt soovitan Teil ühtlasi ka üle kontrollida asutuse andmekaitsereeglid lähtudes IKÜM isikuandmete töötlemise põhimõtetest, sh seaduslikkusest, eesmärgipärasusest ja minimaalsusest.

Analoogsete märgukirjade kordumisel või kahtluse korral on Andmekaitse Inspeksioonil õigus teostada igal ajal ette teatamata kontrolli või algatada järelevamenetlus.

Käesolevale tähelepanu juhtimisele inspeksioon vastust ei oota.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel